

Vážený čitateľa,

tri uplynulé letné mesiace boli pre úrad aj napriek dovolenkám obdobím intenzívnej práce. Úrad schválil niekoľko koncentrácií vrátane zložitejších, vyžadujúcich hlbšiu analýzu. Odbor kartelov vydal pokutové rozhodnutia pre realitné kancelárie a Komoru veterinárnych lekárov SR. Odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd pokutoval účastníka na trhu nákladnej železničnej dopravy za vytlačanie konkurencie z trhu. Vypracoval tiež štúdiu o situácii v tepelnej energetike, oblasti, do ktorej smerovali opakované podnety na možné porušenie súťažných pravidiel. Štúdiu prerokoval na workshope s ďalšími zainteresovanými stranami a doplnenú o ich pripomienky zverejnil na svojej webovej stránke. Tejto téme sa Súťažný spravodajca venuje aj v rozhovore s autorkou štúdie Ing. Ivonou Fillovou v rubrike Kto sme.

OBSAH

NAŠE AKTIVITY

KONTROLA KONCENTRÁCIÍ	1
DOHODY OBMEDZUJÚCE SÚŤAŽ	5
ZNEUŽÍVANIE DOMINANTNÉHO POSTAVENIA	5
SÚŤAŽNÁ ADVOKÁCIA	
Semináre a konferencie	6
Publikačné aktivity a prednášky	6
AKTUALITY Z EURÓPSKEJ KOMISIE	7
AKTUALITY Z INÝCH SÚŤAŽNÝCH AUTORÍT	8
KTO SME	9

NAŠE AKTIVITY

KONTROLA KONCENTRÁCIÍ

V uplynulom štvrtroku schválil odbor koncentrácií Proti monopolného úradu Slovenskej republiky nasledujúce koncentrácie:

ST a DIGI SLOVAKIA

Dňa 31. 07. 2013 úrad schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní výlučnej priamej kontroly podnikateľom Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „ST“) nad podnikom podnikateľa DIGI SLOVAKIA, s.r.o. (ďalej len „DIGI“). **Spoločnosť ST** ponúka kompletne portfólio dátových a hlasových služieb. Vlastní a prevádzkuje rozsiahlu pevnú i mobilnú telekomunikačnú sieť pokrývajúcu takmer celé územie Slovenskej republiky (ďalej len „SR“). ST poskytuje služby širokopásmového prístupu k internetu. Na trh platenej televízie (ďalej len „TV“) vstúpil najskôr cez pevné siete pod značkou „Magio“, neskôr so satelitnou technológiou s dosahom na celé územie SR. ST tiež poskytuje službu tzv. Video-on-demand (ďalej len „VoD“), t.j. domácej videopožičovne. **Spoločnosť DIGI** poskytuje služby platenej TV na celom území SR prostredníctvom satelitnej technológie alebo pevných sietí a tiež službu širokopásmové-

ho prístupu k internetu prostredníctvom pevných sietí.

Aby posúdil vplyv koncentrácie na hospodársku súťaž, úrad sa zamerail na trhy, ktoré by mohli byť koncentráciou ovplyvnené, a to:

- maloobchodný trh poskytovania širokopásmového prístupu k internetu koncovým užívateľom,

- trh maloobchodného poskytovania platenej TV vrátane súvisiacich trhov - veľkoobchodný trh poskytovania práv na TV kanály a veľkoobchodný trh poskytovania práv na vysielanie športových zápasov (resp. v širšom meradle poskytovanie licencií na audiovizuálny obsah).

Vo svojich analýzach úrad zohľadnil okrem informácií od účastníkov koncentrácie aj dáta od oslovených konkurentov. V prípade **maloobchodného trhu poskytovania širokopásmového prístupu k internetu**, úrad skúmal jednak zastupiteľnosť technológií umožňujúcich prístup k internetu, a jednak sa zaoberal vymedzením trhu z geografického hľadiska. Z pohľadu tovarového trhu považuje za zastupiteľné predovšetkým prístupy k širokopásmovému internetu prostredníctvom pevných sietí. Mobilné a FWA/WiFi technológie vykazujú odlišnosti, ktoré indikujú, že skôr nepatria na daný relevantný trh. Z hľadiska priestorového trhu sa úrad viac prikláňa k definícii trhu ako národného.

V tomto prípade však nebolo nevyhnutné presne vymedziť oba aspekty relevantného trhu, nakoľko úrad neidentifikoval v súvislosti s koncentráciou súťažný problém.

Na základe vyhodnotenia trhových podielov, posúdenia bariér vstupu a ďalších skutočností dospel úrad k záveru, že ST už pred koncentráciou disponoval na relevantnom trhu (národnom) značnou trhovou silou. Pôsobenie DIGI na tomto trhu je zanedbateľné, a preto nie je pravdepodobné, že by dokázal vyvíjať na ST efektívny konkurenčný tlak. V dôsledku transakcie preto nedochádza k významnej zmene štruktúry trhu. Obdobnú štruktúru mali aj lokálne trhy. Úrad tiež vzal do úvahy, že zákazníci majú okrem ST na výber z ponuky ďalších poskytovateľov širokopásmového pripojenia, pričom existuje aj potenciál ďalšej konkurencie na lokálnej úrovni. Z toho vyplýva, že koncentrácia nenaruší účinnú hospodársku súťaž na trhu maloobchodného poskytovania širokopásmového internetu.

V oblasti **poskytovania platenej TV** úrad posudzoval **poskytovanie licencií na audiovizuálny TV obsah**, t.j. licencie napríklad na filmy, športové podujatia, atď.. ST ani DIGI nie sú poskytovateľmi licencií na audiovizuálny obsah, ich činnosti sa však prekrývajú v oblasti nadobúdania licencií, preto úrad posúdil dôsledky koncentrácie z pohľadu ich kúpnej sily po koncentracii. ST nadobúda licencie v súvislosti s poskytovaním služby VoD a DIGI na tvorbu kanálu DIGI SPORT. Nakoľko ide o nadobudnutie práv na TV obsah na rozdielny účel a s rozdielnym obsahom, koncentráciou nedochádza k horizontálnemu prekrytiu aktivít účastníkov koncentrácie.

Ďalej sa úrad zaoberal **poskytovaním práv na TV kanály**. ST nie je tvorcom žiadneho TV kanálu. DIGI je tvorcom kanálu DIGI SPORT, ktorý vysiela exkluzívne len v rámci DIGI. Úrad posudzoval, či sa jedná o nevyhnutný kanál, ktorý by významne ovplyvňoval záujem koncového zákazníka o poskytovateľa služieb platenej TV. Vyhodnotením sledovanosti, záujmu o špecifický športový kanál, záujmu o športové kanály všeobecne zistil, že ST by nadobudnutím práv k TV kanálu DIGI SPORT nemohol zamedziť svojim konkurentom poskytovať služby platenej TV.

Keďže ST a DIGI nakupujú práva na TV kanály od ich tvorcov, dochádza k horizontálnemu prekrytiu ich ak-

tívít na strane dopytu po právach na TV kanály. Úrad preto tiež posudzoval, či koncentrácia vedie k vytvoreniu alebo posilneniu kúpnej sily ST voči poskytovateľom práv na TV kanály v takej miere, že by sa ST mohol správať voči týmto poskytovateľom nezávisle (napr. by získal neodôvodnene zvýhodnené podmienky nákupu, príp. exkluzivitu) a dopady prípadného získania exkluzivity na trh maloobchodného poskytovania platenej TV. Úrad zistil, že poskytovateľmi práv sú na jednej strane veľkí nadnárodní podnikatelia s dostatočnou negociačnou silou, voči ktorým ST nemá významnú kúpnu silu. Druhú skupinu tvoria tvorcovia tzv. „must-have“ kanálov (Markíza, JOJ, STV1, STV2, atď.). Tieto kanály tvoria ťažisko diváckeho záujmu a sú nevyhnutné na poskytovanie služieb platenej TV koncovým zákazníkom, čo predpokladá silnú negociačnú pozíciu ich tvorcov. Zároveň, ak by ST bol schopný vyjednať si exkluzívne práva na niektoré TV kanály, jedná sa o kategóriu, ktorá nie je nevyhnutná na poskytovanie služieb platenej TV. Teda aj v tomto prípade nie je pravdepodobné, že by ostatní poskytovatelia nemali prístup k nevyhnutnému vstupu na poskytovanie služieb platenej TV koncovým zákazníkom. Úrad dospel k záveru, že ani na tomto trhu koncentrácia nenaruší účinnú hospodársku súťaž.

Úrad ďalej posudzoval vplyv koncentrácie na maloobchodný trh **poskytovania služieb platenej TV koncových zákazníkom**. ST aj DIGI poskytujú služby platenej TV koncovým zákazníkom v SR. Koncentráciou dochádza k zmene štruktúry relevantného trhu. Úrad posudzoval postavenie podnikateľov na relevantnom trhu z hľadiska počtu zákazníkov a z hľadiska tržieb za služby platenej TV, pričom zohľadnil aj bariéry vstupu na uvedený trh. Z analýz vyplynulo, že aj napriek nárastu trhového podielu ST, bude ST po koncentracii vystavený dostatočnému konkurenčnému tlaku najmä zo strany podnikateľov skupiny LIBERTY GLOBAL a M7Group a neexistuje predpoklad, že by sa ST mohol voči svojim zákazníkom správať nezávisle (t.j. napr. dlhodobo zvyšovať cenu, znižovať kvalitu služieb).

V závere úrad skúmal, či v dôsledku koncentrácie môže ST získať neodôvodnenú výhodu vo vzťahu k triple play a quadruple play balíčkom služieb. ST disponoval všetkými zložkami potrebnými na vytvorenie quadruple play balíčka, t.j. službami mobilný hlas, fixná telefónia, internet a platená TV už pred

koncentrácii. Zároveň podnikateľ DIGI neposkytuje žiadne mobilné hlasové služby. V dôsledku koncentrácie dochádza k výraznejšiemu posilneniu ST len v segmente platenej TV. ST bol schopný vytvoriť quadruple play bez ohľadu na koncentráciu s DIGI.

Po vyhodnotení všetkých získaných podkladov a informácií úrad dospel k záveru, že koncentrácia nevyvoláva súťažné obavy.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.08.2013.

Ing. Jiří Písařík a Hana Písaříková a Energetické centrum, a. s.

Úrad schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej spoločnej kontroly podnikateľov Ing. Jiřího Písaříka a Hany Písaříkovej nad podnikom podnikateľa Energetické centrum, a. s., Bratislava. Ing. Jiří Písařík a Hana Písaříková pôsobia na slovenskom trhu prostredníctvom SLOVAKIA ENERGY, ktorý dodáva elektrinu a plyn konečným odberateľom. Spoločnosť Energetické centrum a. s. pôsobí na maloobchodnom trhu dodávok elektrickej energie a dodávok plynu konečným odberateľom. Na základe predložených informácií úrad dospel k záveru, že koncentrácia neovplyvní žiadny z relevantných trhov a teda značne nenaruší účinnú súťaž najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia. Úrad preto koncentráciu schválil.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.08.2013.

Ing. Michal Holík a Dr. Stephan Fanderl a TERNO a Diligentia R.C.

Úrad schválil dňa 21. 08. 2013 koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej spoločnej kontroly podnikateľov Ing. Michala Holíka, Bratislava a Dr. Stephana Fanderla, Koeln – Lindenthal, Spolková republika Nemecko, nad podnikom podnikateľa TERNO Slovensko, spotrebné družstvo, Bratislava (ďalej len „TERNO“) a nad podnikom podnikateľa Diligentia R.C., s. r. o., Bratislava (ďalej len „Diligentia R.C.“).

Ing. Michal Holík pred koncentráciou nepriamo kontroloval podnikateľa TERNO a niekoľko ďalších spoločností. Hlavnou hospodárskou činnosťou spoločnosti

TERNO je maloobchod s potravinami a nepotravinárskym tovarom dennej spotreby. Na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) mala k júnu 2013 dvadsaťpäť maloobchodných predajní (ďalej len „predajne“).

Dr. Stephan Fanderl pred koncentráciou nepriamo kontroloval podnikateľa **Diligentia R.C** a niekoľko ďalších spoločností. Spoločnosť Diligentia R.C. sa venuje maloobchodnému predaju každodenného spotrebného tovaru a na území SR mala k júnu 2013 päťdesiat-sedem predajní Moja Samoška.

Pri posudzovaní koncentrácie išlo v zásade o koncentráciu medzi predajňami väčšieho a menšieho formátu. Už v minulosti úrad v rozhodovacej praxi uzavrel, že predajne väčšieho formátu, v tomto prípade predajne Terno, predstavujú účinnú konkurenciu pre predajne menšieho formátu – Moja Samoška

Úrad zistil, že k prekrytiu aktivít predajní Terno a Moja Samoška dochádza len v Bratislave a potenciálne v Banskej Bystrici. Úrad preskúmal viaceré alternatívy spádových oblastí: jednu, ktorú navrhli účastníci konania, ďalej stanovil spádové oblasti vychádzajúc z predošlej rozhodovacej praxe a napokon z prieskumu oslovených konkurentov, ktorí pre rôzne predajné formáty uvádzali vzdialenosti, z ktorých typický zákazník dochádza nakupovať. Okrem účastníkmi konania navrhnutých alternatív tak úrad preskúmal počet a charakter iných predajní nachádzajúcich sa v spádových oblastiach v pešej dostupnosti cca 10 min (resp. cca do 1 km) pešo od predajne Moja Samoška a v spádových oblastiach daných cca 5 minútami (cca 4 km) jazdy autom od predajne Moja Samoška.

V prípade spádových oblastí v rámci Banskej Bystrice úrad pri žiadnej z alternatív neidentifikoval súťažné obavy vzhľadom na počet a charakter konkurenčných predajní. Ani v Bratislave, kde TERNO prevádzkuje 22 predajní a Diligentia R.C. 37 predajní, nevyvoláva koncentrácia v žiadnej spádovej oblasti súťažné obavy.

Keďže v prípade koncentrácie bude predávať každodenný spotrebný tovar v uvedených spádových oblastiach menej podnikateľov, úrad taktiež zvažoval, či sa zvýši pravdepodobnosť zosúladeného postupu podnikateľov. Charakter a asymetria podnikateľov TERNO a Diligentia R.C. na jednej strane (regionálne reťazce) a

konkurenčných podnikateľov Tesco, REWE, Schwarz Gruppe (nadmárodný maloobchodný predajcovia každodenného spotrebného tovaru) na strane druhej, nezasvedčujú vzniku efektívnej dlhohodobej koordinácie na relevantnom trhu v dôsledku koncentrácie.

Úrad dospel k záveru, že posudzovaná koncentrácia značne nenaruší účinnú súťaž na príslušných relevantných trhoch, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia, preto koncentráciu schválil.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.08.2013.

JUDr. Daniel Křetínský a AVE CEE Holding GmbH

Úrad schválil dňa 09. 09. 2013 koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa JUDr. Daniela Křetínského, Česká republika, nad podnikom podnikateľa AVE CEE Holding GmbH, Rakúsko (ďalej len "AVE CEE"). **JUDr. Daniel Křetínský** je fyzická osoba, ktorá vlastní majetkové podiely vo viacerých spoločnostiach v oblasti poradenských služieb, výroby a rozvodu elektriny, plynu a tepelnej energie, výroby a opravy strojov a zariadení, v oblasti stavebníctva a inžinierskych činností. Zároveň pán Křetínský vykonáva spoločnú kontrolu nad spoločnosťou Energetický a průmyslový holding (ďalej len „EPH“), ktorá je materskou spoločnosťou ďalších spoločností v oblasti ťažby uhlia, výroby elektrickej a tepelnej energie, distribúcie elektriny a obchodu s elektrinou, ako aj v oblasti dodávok elektriny konečným spotrebiteľom a poradenských služieb. **AVE CEE** je holdingová spoločnosť, ktorá kontroluje viaceré dcérske spoločnosti pôsobiace v oblasti nakladania s odpadmi v Slovenskej republike, Českej republike, Maďarsku, Rumunsku, Moldavsku a na Ukrajine. Na území Slovenskej republiky pôsobí AVE CEE prostredníctvom spoločnosti AVE SK odpadové hospodárstvo s. r. o., poskytujúcej komplexné služby v oblasti nakladania s odpadmi. Po vyhodnotení všetkých získaných podkladov a informácií úrad dospel k záveru, že posudzovaná koncentrácia značne nenaruší účinnú súťaž na relevantnom trhu, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia, preto koncentráciu schválil.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.09.2013.

INICIATÍVY ÚRADU

Okrem koncentrácií oznámených podnikateľmi úrad prešetruje z vlastnej iniciatívy tiež ďalšie transakcie, ktoré by mohli podliehať kontrole úradu. Úrad zisťuje, či v konkrétnom prípade došlo ku koncentrácii, napríklad aj formou nadobudnutia kontroly podnikateľom nad podnikom iného podnikateľa. Úrad pritom vychádza z pojmu kontrola tak, ako je definovaný v § 9 ods. 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), t.j. ide o možnosť vykonávať rozhodujúci vplyv na činnosť podnikateľa. Takýto rozhodujúci vplyv nemusí byť pritom vykonávaný len z dôvodu majoritného vlastníckeho podielu, resp. na základe zmluvného zakotvenia určitých oprávnení vo vzťahu k riadeniu podniku podnikateľa, ale aj na základe ďalších skutočností, ktoré umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv na činnosť podnikateľa. V takýchto prípadoch berie úrad do úvahy aj prípadné rodinné prepojenia medzi podnikateľmi.

Správne určenie vzťahov kontroly medzi podnikateľmi je dôležité aj pre posúdenie splnenia notifikačných kritérií a v konečnom dôsledku aj pre zhodnotenie účinkov koncentrácie na súťaž na trhu. Úrad v nedávnom období v tejto súvislosti prešetroval transakciu, kde bolo práve pre naplnenie notifikačných kritérií rozhodujúce určenie podnikateľov, nad ktorými účastník koncentrácie vykonáva výlučnú a / alebo spoločnú kontrolu. V tomto prípade by notifikačné kritériá boli naplnené, ak by bola zistená existencia iných skutočností, ktoré by umožňovali jednému z účastníkov koncentrácie riadiť podnik iného podnikateľa v súlade s § 10 ods. 2 písm. b) bod 4. zákona. Možnosť riadiť podnik iného podnikateľa pre účely naplnenia notifikačných kritérií (t.j. určenie, ktoré podniky patria do ekonomickej skupiny na účely výpočtu obratu) je potrebné chápať v užšom zmysle ako podľa § 9 ods. 4 zákona pre účely posúdenia, či v danom prípade prišlo ku koncentrácii. Na účely posúdenia splnenia notifikačných kritérií by správne určenie vzťahov kontroly malo byť založené na presných a určitých kritériách, ktoré sa dajú jednoducho overiť.

V tomto prípade úrad uzavrel, že existujúce rodinné prepojenia ani v spojení s ďalšími zistenými skutočnosťami nedávali účastníkovi koncentrácie možnosť riadiť podnik iného podnikateľa (t.j. obrat tohto podnikateľa sa do obratu účastníka danej transakcie nezarátal). Úrad na základe predložených podkladov uzavrel, že v prípade prešetrovanej transakcie neboli naplnené notifikačné kritériá.

Vo všeobecnosti, vo vzťahu k vymedzeniu pojmu získania kontroly podľa § 9 ods. 4 zákona v spojitosti s existenciou rodinných vzťahov úrad skúma a hodnotí tieto v kontexte „iných skutočností, ktoré umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodovanie orgánov podnikateľa“. Môže ísť o existenciu rodinných vzťahov spolu s personálnymi prepojeniami (krížové členstvo štatutárov, prípadne členov dozornej rady), úverových vzťahov, nájomných vzťahov, dodávateľsko – odberateľských vzťahov a pod. medzi podnikateľmi, ktorí by na základe týchto „iných skutočností“ mohli byť považovaní za členov jednej a tej istej ekonomickej skupiny. Významným indikátorom je finančná závislosť medzi rodinnými príslušníkmi, ktorí by v tomto prípade ako podnikatelia mohli patriť do jednej ekonomickej skupiny. Ak sú medzi podnikateľskými aktivitami jednotlivých členov rodiny finančné prepojenia, napr. ak jedna strana financuje podnik inej strany, úrad skúma, či toto financovanie umožňuje financujúcej strane napr. zadržať finančné prostriedky v prípade, že financovaná strana postupuje v rozpore so zámermi financujúcej strany. Mohlo by to znamenať, že financujúca strana má v konečnom dôsledku možnosť rozhodovať o strategickom riadení v podniku financovaného člena rodiny z titulu poskytnutia finančných prostriedkov.

Hoci samotná existencia rodinných vzťahov nedáva podnikateľovi automaticky možnosť vykonávať rozhodujúci vplyv na činnosť iného podnikateľa, s ktorým je v príbuzenskom vzťahu, úrad skúma, či ďalšie obchodné, finančné vzťahy a pod., medzi dotknutými podnikateľmi sú rovnakého charakteru ako vzťahy medzi osobami bez rodinných väzieb a či naopak nespôsobujú, že títo podnikatelia sa z hľadiska súťaže správajú ako podnikatelia v rámci jednej ekonomickej skupiny.

DOHODY OBMEDZUJÚCE SÚŤAŽ

Pokuta pre realitné kancelárie za dohodu o určovaní cien a obmedzení odbytu

Úrad pokutoval päť realitných kancelárií za stanovenie rozmedzia provízie, výšky spracovateľského poplatku a záväzok nekonkurovania si, ktoré posúdil ako dohodu o určovaní cien a obmedzení odbytu. Traja podnikatelia využili inštitút urovnania, v dôsledku čoho im bola znížená pokuta o 30 %. Keďže išlo o menších podnikateľov s nižšími obratmi, celková výška pokuty predstavovala 4131 eur. V tomto prípade sa úrad zamerlal najmä na preventívny a výchovný účinok pokuty. Úrad pripomína podnikateľom, že dohody o cenách, rozdelení trhu a obmedzení odbytu bude naďalej prísne sledovať a postihovať.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.07.2013.

Pokuta pre Komoru veterinárnych lekárov SR

Úrad vydal dňa 07. 08. 2013 rozhodnutie, ktorým pokutoval Komoru veterinárnych lekárov SR za viaceré obmedzenia nachádzajúce sa v Stanovách Komory veterinárnych lekárov SR. Úrad dospel k záveru, že tieto majú za cieľ obmedziť hospodársku súťaž a sú preto podľa § 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže zakázané. Komora veterinárnych lekárov SR využila v priebehu správneho konania inštitút urovnania, na základe čoho jej bola pokuta znížená o 30%. Za porušenie súťažných pravidiel úrad uložil pokutu vo výške 6 133 eur.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 07.08.2013.

ZNEUŽÍVANIE DOMINANTNÉHO POSTAVENIA

Úrad pokutoval účastníka na trhu nákladnej železničnej dopravy

Úrad vydal dňa 22. 08. 2013 rozhodnutie o obmedzení súťaže na trhu nákladnej železničnej dopravy. Dominantná spoločnosť na tomto trhu zneužila svoje postavenie tým, že obmedzila predaj a prenájom elektrických rušňov a tankovanie nafty do motorových ruš-

ňov súkromným dopravcom, ktorí jej konkurovali. Zámerom takéhoto konania bolo vytlačiť konkurentov z trhu, resp. zabrániť ich rastu. Úrad za porušenie zákona uložil pokutu vo výške 10 253 662 eur.

Na to, aby mohli nákladní železniční dopravcovia poskytovať svoje služby, potrebujú elektrické alebo motorové rušne, pričom elektrické rušne sú efektívnejšie. Elektrické rušne, ktoré sú schopné prevádzky v podmienkach SR, má väčšinou k dispozícii len dominant, ktorý ich však svojim konkurentom nechcel predať/prenajímať. Súkromí dopravcovia preto vo zvýšenej miere používali menej efektívne motorové rušne. Do motorových rušňov je nutné dopĺňať naftu. Sieť potrebných čerpacích staníc je vo vlastníctve dominantu, a ten súkromným dopravcom neumožňoval tankovanie na svojich čerpacích staniciach. Správanie dominantu, ktoré úrad pokutoval, zvyšovalo náklady konkurenčným dopravcom. Dopravcovia tak nedokázali efektívne poskytovať svoje služby, razantnejšie sa presadiť na trhu, rásť a konkurovať dominantovi. *Rozhodnutie nie je právoplatné.*

SEMINÁRE A KONFERENCIE

Workshop o tepelnom hospodárstve

Úrad zorganizoval dňa 22. 08. 2013 workshop k materiálu z oblasti tepelnej energetiky. Po opakovaných podnetoch upozorňujúcich na možné porušenie súťažných pravidiel a existencie systémových problémov v tepelnom hospodárstve úrad podrobil tento sektor dôkladnej analýze. Vypracoval štúdiu, ktorú prediskutoval na workshope so zástupcami inštitúcií, ktoré sa problematikou tepelnej energetiky zaoberajú. Diskusie sa zúčastnili predstavitelia Ministerstva hospodárstva SR, Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry, Združenia miest a obcí Slovenska, Slovenského zväzu výrobcov tepla a Združenia spoločností vlastníkov bytov. Po doplnení návrhov a pripomienok účastníkov workshopu úrad uverejnil štúdiu **Fungovanie a problémy v sektore tepelného hospodárstva v SR so zameraním na systémy CZT z pohľadu Protimonopolného úradu SR** na svojej webovej stránke: <http://www.antimon.gov.sk/408/5081/studia-o-fungovani-a-problemoch-v-sektore-tepelneho-hospodarstva-v-sr-so-zameranim-na-systemy-czt-z-pohlada.axd>

Účastníci workshopu o tepelnom hospodárstve

PUBLIKAČNÉ AKTIVITY A PREDNÁŠKY

V júli mala zamestnankyňa úradu JUDr. Zuzana Šabová prednášku na Ekonomickej univerzite v Bratislave pre účastníkov **Letnej školy** organizovanej mexickou vysokou školou **Technologico de Monterrey** v spolupráci s **Ekonomickou univerzitou v Bratislave**. Letná škola bola určená študentom práva a biznisu z Tolucy, jedného z 31 kampusov Technologico de Monterrey v Mexiku. Škola vychováva študentov k tomu, aby sa stali zodpovednými občanmi, ktorí posúvajú vývoj v ich komunitách. Preto sprostredkováva študentom humanistické hodnoty, medzinárodný prehľad a podnikateľskú kultúru. Zuzana Šabová so svojou prednáškou **Úvod do slovenského súťažného práva** („Introduction to Slovak Competition Law“) vyšla v ústrety požiadavke tejto vzdelávacej inštitúcie oboznámiť poslucháčov so slovenským súťažným prostredím a legislatívou.

V Antitruste 2/2013 bol uverejnený článok zamestnankyne úradu Andrei Wilhelmovej **Aktuálne trendy Súťažného práva**.

Andrea Wilhelmová bola tiež autorkou článku **Slovia: Antimonopoly Office** uverejneného vo výročnej publikácii **The European Antitrust Review 2014**, ktorú vydal Global Competition Review. <http://globalcompetitionreview.com/reviews/53/sections/179/chapters/2115/slovakia-antimonopoly-office/>

AKTUALITY Z EURÓPSKEJ KOMISIE

Európska komisia schválila koncentráciu US Airways a American Airlines. Transakcia povedie k monopolu najmä na linke Londýn - Philadelphia, kde US Airways a American Airlines sú jedinými dopravcami ponúkajúcimi non-stop lety a to prostredníctvom členstva v Transatlantic Joint Business, kde partnerstvo British Airways, American Airlines, Finnair, Iberia a Open Skies zabezpečuje zákazníkom lepší výber letov, spojení a cien na všetkých transatlantických letoch. Rozhodnutie má podmienku vzdať sa jedného denného páru slotov na londýnskom letisku Heathrow a ďalšie záväzky, ktoré majú povzbudiť vstup konkurencie na linku Londýn - Philadelphia. US Airways a American Airlines predložili záväzky vzdať sa slotu na londýnskom Heathrow a na letisku vo Philadelphii a zabezpečili ďalšie stimuly pre nových hráčov na trhu. Vo svetle týchto záväzkov komisia prišla k záveru, že transakcia nevzbudzuje súťažné obavy.

Vyšetovanie Komisie potvrdilo, že na všetkých ostatných transatlantických trasách dotknutých koncentráciou nový spojený subjekt bude aj naďalej čeliť súťaži zo strany iných silných konkurentov najmä spoločných podnikov ako North Atlantic Joint Venture. Navyše na iných trasách bude vystavený konkurenčnému tlaku zo strany Virgin Atlantic a iných leteckých linkových prepravcov patriacich do transatlantických spoločných podnikov.

American Airlines je americký letecký prepravca, ktorý ponúka približne 3 400 letov denne do viac ako 250 destinácií na celom svete.

US Airways je komerčná letecká spoločnosť ponúkajúca viac ako 3100 letov denne do viac ako 200 destinácií na celom svete.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-764_en.htm

Európska komisia schválila akvizíciu rafinérie Shell, aby predišla jej zatvoreniu. Európska komisia schválila akvizíciu určitých aktív spoločnosti Shell Deutschland Oil GmbH situovaných v Hamburgu/Harburgu spoločnosťou Nynas AB zo Švédska. Hĺbkové vyšetovanie Komisie ukázalo, že ak by k transakcii nedošlo, najpravdepodobnejším scenárom by bolo uzatvorenie

aktív rafinérie Harburg. To by významne obmedzilo výrobnú kapacitu na trhu olejov na naftenickej báze a prevádzkových olejov a takisto transformátorových olejov v Európskom hospodárskom priestore (EHP). Zatvorenie by viedlo k vyšším cenám pre európskych spotrebiteľov. Komisia skúmala účinky navrhovanej akvizície na hospodársku súťaž na príslušných trhoch. Po transakcii spojená jednotka ostane iba výrobcom olejov na naftenickej báze a prevádzkových olejov a najväčším výrobcom transformátorových olejov v EHP. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-804_en.htm

Pokuta 141 miliónov EURO pre výrobcov automobilových súčiastok za kartelovú dohodu. Európska komisia pokutovala dodávateľov súčiastok pre automobilový priemysel, spoločnosti Sumitomo, Yazaki, Furukawa, S-Y Systems Technologies (SYS) a Leoni pokutou v celkovej výške 141 791 000 EURO za organizáciu piatich kartelov na dodávky káblových zväzkov pre Toyotu, Hondu, Nissan a Renault. Káblové zväzky v automobiloch rozvádzajú elektrický prúd a umožňujú, napríklad, naštartovať motor, otvoriť okno či zapnúť klimatizáciu.

Spoločnosť Sumitomo nebola pokutovaná za účasť v žiadnom z piatich kartelov, lebo na kartel upozornila a dostala v súlade s leniency programom imunitu. Ostatným spoločnostiam boli pokuty znížené v rozsahu od 20 do 50%, pretože spolupracovali pri vyšetovaní s Komisiou. Keďže spoločnosti súhlasili s urovnaním (je to inštitút, ktorý umožňuje znížiť pokutu spoločnosti, ktorá porušila zákon o ochrane hospodárskej súťaže, a to až do výšky 50 %, ak sa k porušeniu dobrovoľne prizná a zároveň zaň preberie zodpovednosť). Jednotlivé spoločnosti dostali nasledovné pokuty: Yazaki – 125 341 000 EURO, Furukawa – 4 015 000 EURO, SYS 11 057 000 EURO, Leoni – 1 378 000 EURO.

Pri stanovení výšky pokút, Komisia zobrala do úvahy obraty spoločností v Európskom hospodárskom priestore, veľmi závažný charakter porušenia, jeho geografický dosah a trvanie. Sumitomo dostala plnú imunitu za odhalenie existencie kartelu a vďaka tomu sa vyhla pokute 291 638 000 EURO za účasť vo všetkých piatich karteloch. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-673_en.htm

Americký súťažný úrad žaluje navrhovanú koncentráciu US Airways a American Airlines

Americký súťažný úrad Department of Justice podal žalobu, aby zastavil koncentráciu dvoch konkurenčných leteckých dopravcov US Airways a American Airlines v hodnote 11 miliárd dolárov. Úrad povedal, že koncentráciou by vznikla najväčšia letecká spoločnosť na svete ponúkajúca 6700 letov denne, čo by významne znížilo súťaž na lokálnych trhoch komerčnej leteckej prepravy v USA. V dôsledku toho by cestujúci platili vyššie cestovné a dostávali za ne menej služieb.

Minulý rok cestujúci utratili viac ako 70 miliárd dolárov za letenky v rámci Spojených štátov. V posledných rokoch najväčšie letecké spoločnosti jedna za druhou zvyšovali cestovné, zavádzali nové vyššie poplatky a obmedzovali služby.

US Airways a American Airlines priamo súťažia na viac ako tisícke trás, kde ponúkajú spojené služby za desiatky miliónov dolárov ročne. Tvrdo súťažia s non-stop službami, čo im prináša asi 2 miliardy dolárov ročných tržieb. Bez súťaže by spoločnosť zložená z koncentrujúcich sa strán mohla zvyšovať cestovné, povedal úrad v žalobe. Drvivá väčšina domácich leteckých trás je už vysoko koncentrovaná. Koncentrácia by vytvorila najväčšiu leteckú spoločnosť na svete a v jej dôsledku by štyri letecké spoločnosti kontrolovali viac ako 80 percent trhu komerčnej leteckej prepravy USA.

V tlačovej správe úradu sa uvádza, že koncentrácia pravdepodobne spôsobí tiež rast cien doplnkových služieb, ako napríklad poplatky za kontrolu batožiny alebo za zmeny letov. V uplynulých rokoch letecké spoločnosti zaviedli poplatky za tieto služby, ktoré boli predtým zarátané v cene lístku. Tieto poplatky sa stali obrovským zdrojom príjmov pre spoločnosti. V roku 2012 zarobili domáce aerolínie na týchto poplatkoch 6 miliárd dolárov. Dopravcovia sa často prispôbujú jeden druhému pri zavádzaní alebo zvyšovaní poplatkov a ak sa iní nepridajú, iniciátor často stiahne návrh. Znížením počtu aerolínií koncentrácia pravdepodobne uľahčí zvyšným dopravcom koordinovať ceny poplatkov, teda zvyšovať ich. http://www.justice.gov/atr/public/press_releases/2013/299960.htm

Bundeskartellamt trestá dohody medzi železničnými dodávateľmi

Pokuty v celkovej výške takmer 100 miliónov EURO uložil úrad za dohody, ktorých cieľom bolo rozdeliť si tendre alebo projekty. Kartel fungoval v období 2001 až 2011 a týkal sa koľajníc, prepínačov a podvalov. Pokuty dostal ThyssenKrupp GfT Gleistechnik GmbH (88 mil. EURO), voestalpine BWG GmbH (6,4 mil. EURO) a Schreck-Mieves GmbH (2 mil. EURO). Ďalších päť spoločností dostalo pokuty v celkovej výške 1,24 mil. EURO. Jedna z pokutovaných spoločností mala úlohu lídra, teda organizátora a koordinátora dohody. Mala, napríklad, povinnosť povedať iným spoločnostiam, aké ceny majú predložiť zákazníkovi. Takmer všetky spoločnosti spolupracovali v priebehu vyšetrovania so súťažným úradom v rámci leniency programu. Pri výpočte výšky pokút Bundeskartellamt vzal do úvahy spoluprácu spoločností, dĺžku účasti v kartelu a ochotu skončiť konanie urovnaním. Konanie v prípade koľajnicového kartelu sa začalo žiadosťou o leniency od rakúskej spoločnosti voestalpine. http://www.bundeskartellamt.de/wEnglisch/News/pre-ss/2013_07_23.php

V Belgicku uložili rekordnú pokutu za cementový kartel

Belgický súťažný úrad pokutoval belgické cementárske spoločnosti CBR, CCB a Holcim, asociáciu Febelcem a Národné centrum pre technický a vedecký výskum pre cementárstvo (CRIC/OCCN) za porušenie zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž. Celková pokuta dosiahla výšku 14,7 mil. EURO. Strany v období máj 2000 až október 2003 navzájom koordinovali svoje správanie s cieľom odložiť prijatie nových licencií a noriem umožňujúcich použiť mletú granulovanú trosku z hutníckych pecí (Ground Granulated Blast Furnace Slag - GGBFS) ako súčasť hotových betónových zmesí. Týmto chceli chrániť svoje komerčné záujmy, ktoré spočívali v predaji cementu ako súčasti hotových cementových zmesí. Podnetom pre konanie úradu bola sťažnosť írkej spoločnosti Orcem, ktorá vyrába GGBFS ako náhradu za cement do hotových betónových zmesí. V dôsledku protisúťažných praktík bol import GGBFS spoločnosti Orcem do Belgicka odložený. http://economie.fgov.be/en/binaries/20130830_pressrelease_tcm327-231282.pdf

Tepelné hospodárstvo vyžaduje systémové opatrenia

Hovoríme s autorkou štúdie **Fungovanie a problémy v sektore tepelného hospodárstva v SR so zameraním na systémy CZT z pohľadu Protimonopolného úradu Slovenskej republiky** Ing. Ivonou Fillovou

V uplynulých dňoch ste dokončili správu o fungovaní a problémoch tepelného hospodárstva v oblasti systémov centrálneho zásobovania teplom (CZT) na Slovensku. Prečo ste sa zamerali práve na tento sektor?

Vypracovaniu materiálu predchádzalo prešetrovanie úradu v rámci opakovaných podnetov v tejto oblasti. Sektor tepelného hospodárstva je pritom špecifický tým, že systémy CZT sa nachádzajú takmer v každom meste a obci na Slovensku, teplo ako komodita je jednou z najdôležitejších potrieb pre obyvateľov a aj na základe sťažností, ktorými sa úrad dlhodobo zaoberá, je možné konštatovať, že situácia v sektore ako takom nie je práve optimálna. Úrad sa preto rozhodol popísať a vyhodnotiť problematiku fungovania systémov CZT v SR komplexnejšie prostredníctvom daného materiálu.

Čo je cieľom správy?

Materiál okrem stručného popisu súčasného pôsobenia systémov CZT v SR sumarizuje problémové skutočnosti, ktoré vyúsťujú do dlhodobej nespokojnosti odberateľov tepla a následného, niekedy aj nesystémového odpájania od sústavy tepelných zariadení v konkrétnej lokalite. V oblasti tepelnej energetiky sa však stretávame s prelínaním záujmov rôznych subjektov a kompetencií rôznych štátnych či samosprávnych úradov. Cieľom vypracovania materiálu bolo preto najmä oboznámiť príslušné orgány štátnej správy a samosprávy, ako aj ostatných účastníkov trhu so skúsenosťami PMÚ SR v danej oblasti a s možnosťami vyhodnocovania niektorých súvisiacich skutočností z pohľadu súťažnej politiky. V závere úrad navrhuje niekoľko opatrení a upozorňuje na nevyhnutnosť širšej diskusie a okamžitého riešenia existujúcich problémov.

Čo ste zistili? Kde ste našli príčiny problémov a teda nespokojnosti spotrebiteľov?

Okrem nevyhovujúceho technického stavu mnohých zariadení, strát v rozvodoch tepla a potreby finančných prostriedkov na ich obnovu sa najväčším problémom na danom trhu javia byť nedostatočne nastavené systémové opatrenia zo strany štátu. Ani mestá, pod ktorých správou systémy CZT v 90. rokoch minulého storočia prešli, a ktoré majú v kompetencii rozhodovať o podobe a smerovaní miestneho tepelného hospodárstva, nekonajú jednotne. Na lokálnej úrovni sa úrad stretáva najmä s neaktuálnymi a v praxi nie vždy správne aplikovanými závermi koncepcií miest v oblasti rozvoja tepelného hospodárstva. Všetky tieto skutočnosti prispievajú k tomu, že napriek príslušnej legislatíve a regulácii cien za teplo sú spotrebiteľia s dodávkami tepla a nákladmi na jeho spotrebu čoraz nespokojnejší.

Reakciou na rastúce ceny tepla je často snaha odberateľov tepla o odpojenie od existujúcich sústav centrálnych zdrojov. Je to efektívne riešenie?

Vo všeobecnosti môže byť odpojenie a vybudovanie plynovej domovej kotolne za určitých okolností pre

daný subjekt efektívne, to zn. nákladovo výhodnejšie, ako odber tepla zo systému CZT. Zároveň je však potrebné vyhodnotiť, za akých podmienok môže efektívne fungovať aj existujúci miestny systém CZT. S východiskami je nutné oboznámiť všetky zainteresované subjekty tak, aby z ich strany nedochádzalo k nesystémovému krokom. Ak by sa totiž pristúpilo k povoľovaniu výstavby malých zdrojov a hromadnému odpájaniu, mohlo by to mať bez ďalších systémových opatrení negatívne dopady na zostávajúcich odberateľov tepla a môže byť ohrozený aj taký systém CZT, ktorý má potenciál fungovať efektívne v prospech všetkých dotknutých odberateľov tepla v meste.

Akým spôsobom vyhodnocuje úrad prípady týkajúce sa odpájania?

Podnety zasielané na úrad v danej oblasti sa týkajú buď konania mesta pri schvaľovaní žiadosti o vybudovanie domovej kotolne v rámci procesu stavebného konania, alebo konania pôvodného dodávateľa tepla v súvislosti s vypovedaním zmluvy o dodávke a odbere tepla. Tu je potrebné podotknúť, že zo strany úradu ide vždy len o posúdenie individuálneho prípadu v určitom období existencie konkrétneho systému CZT, pričom situácia v každom meste či obci je rozdielna. Úrad však vo svojom prešetrovaní nevyhodnocuje samotnú efektívnosť systému CZT, resp. efektívnosť domovej kotolne. Vyhodnocujeme celkové dopady konkrétneho odpojenia na všetkých odberateľov tepla, ktorí sú na systém CZT napojení. Odpojenie neovplyvňuje totiž len subjekt, ktorý sa rozhodol vybudovať nový zdroj na výrobu tepla. Posúdenie efektívnosti, resp. výhodnosti zvoleného spôsobu dodávok tepla by mali odpájajúce sa subjekty nechať na nezávislých odborníkoch. V materiáli upozorňujeme aj na to, že úspory z odpojenia prezentované zo strany investorov, ktorí majú novú kotolňu realizovať, totiž nevychádzajú vždy z úplných podkladov a reálnych predpokladov.

Aké opatrenia navrhuje úrad pre zlepšenie situácie v oblasti zásobovania teplom?

V tejto súvislosti by som chcela upozorniť, že podľa záverov úradu problémy sektora nevyplývajú primárne z porušovania pravidiel hospodárskej súťaže, sú skôr štrukturálneho charakteru. Medzi najdôležitejšie opatrenia

podľa úradu tak patrí jasné a konkrétne stanovenie systémových opatrení na dosiahnutie krátkodobých a dlhodobých cieľov, podrobné zmapovanie systémov CZT a posúdenie ich efektívnosti nezávislými odborníkmi ako aj kvalitné prepracovanie a pravidelná aktualizácia súčasných koncepcií rozvoja obcí v oblasti tepelnej energetiky. Dôležitým krokom by malo byť aj zintenzívnenie komunikácie miest a obcí so zodpovednými orgánmi štátnej správy s cieľom zosúladiť procesné postupy v rámci územného a stavebného konania v oblasti tepelného hospodárstva. V neposlednom rade by mali mestá a dodávateľia tepla klásť dôraz na informovanie a komunikáciu s odberateľmi tepla a navrhovali sme tiež úpravu niektorých legislatívnych opatrení. S navrhovanými opatreniami sa stotožnili aj účastníci odbornej diskusie, ktorá sa na úrade uskutočnila ešte pred zverejnením materiálu.

Bližšie informácie:

Alena Sedláková

Hovorkyňa a tlačová tajomníčka
Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
Drieňová 24, 826 03 Bratislava

Tel.: +421 2 4333 3880, +421 915 797 546

Fax: +421 2 43 33 35 72

E-mail: hovorca@antimon.gov.sk

Web: www.antimon.gov.sk